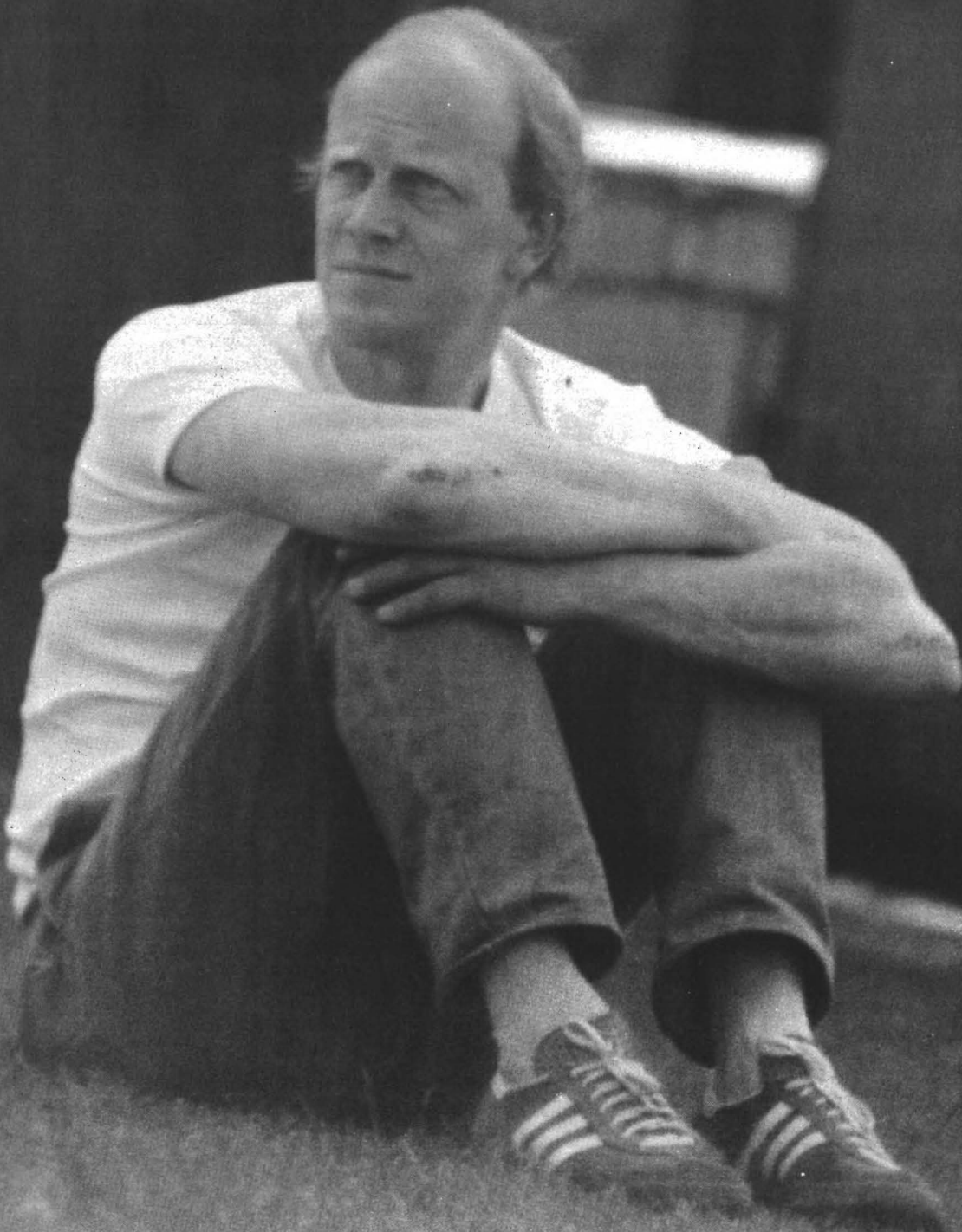
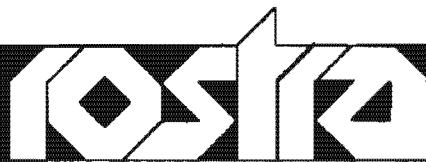

nummer 125 oktober 1985

nostra

**BLAD VAN DE ECONOMISCHE
FACULTEIT AAN DE
UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM**

REDACTIE

Ruben Bergkamp
Esther Bijlo
Koos Boering
Gosia Bos-Karczewska
Adriaan Dorresteyn
Marleen Janssen Groesbeek
Marcel Klopper
Marcel Michelson
Ruurd Mulder
Henry Tjoe-Ny
Paul Wind

ADRES

Jodenbreestraat 23
kamer 2386
1011 NH Amsterdam

telefoon: 525 2497

Adreswijzigingen:

Studentenadministratie
Jodenbreestraat 23
1011 NH Amsterdam

Reacties

De redactie stelt zich open voor reacties,
behoudt zich echter het recht voor deze in
te korten.

REDACTIONEEL

Er zijn twee mensen op de faculteit, die elkaar niet altijd mogen, Kaalhoofd en Krullebol. Krullebol staat aan het hoofd van een bende hemelbestormers, die de faculteit willen verbeteren en het liefst in één klap de wereld daarbuiten ook. Kaalhoofd leidt een groepje frisse jongens en meisjes, dat van aanpakken weet en de handen - verdorie - wel eens uit de mouwen wil steken.

In het verleden vlogen Kaalhoofd en Krullebol elkaar, voorzover mogelijk, geregeld in de haren. Krullebol deugde niet, was partijdig en speelde vals, zo luidden de verwijten, die hij met een zekere regelmaat naar het hoofd geslingerd kreeg. Kaalhoofd daarentegen maakte zich in de ogen van Krullebol schuldig aan roddel, achterklap en luidruchtig opportunisme.

U snapt, een dergelijke controversie is een zaak van niet te onderschatten belang. Vele epistels, telexen, nota's en nieuwsbrieven zijn dan ook volgeschreven om uit te maken wie nou precies de waarheid - een dunne nylon draad in een eindeloze ruimte van leugens - in pacht had.

Binnenkort zal Kaalhoofd de functie van Krullebol overnemen. Of er daardoor iets op de faculteit verandert? Nee hoor, niets. Er verandert immers nooit wat, zeker niet op de economische faculteit.

ADVERTENTIES

Advertentietarieven zijn op aanvraag
verkrijgbaar.
Opdrachten bij voorkeur schriftelijk aan de
redactie richten.
Voor telefonische inlichtingen:
(020) 525 2497 - 525 4134
(020) 798222 (Ruben Bergkamp)

Rostra verschijnt gemiddeld acht keer per
jaar in een oplage van 2500 exemplaren.

INHOUD

Het kamp was leuk, beginnelingen	pag. 3
De introductieweek, Erik Derksen en Rob Jorg	pag. 4
World Trade Conference	pag. 6
Informatica, MM	pag. 7
Princeton., PW	pag. 8
Economen zijn een beetje gek, Hugo Keuzenkamp	pag. 10
Nota 'Alcohol en Samenleving', RB	pag. 12
Pikorde, Belderok	pag. 13
Beurzen	pag. 14
Raad en Daad, Marcel Michelson	pag. 15

COVER

Dick van Hell

DRUK

Kaal Boek, Nwe Herengr.61, Amsterdam.
telefoon: (020) 262 908

'Natuurlijk was het kamp leuk'

Als er iets is waar ik een ongelooflijke hekel aan heb is het wel zitten c.q. hangen in een autobus. Uitgerekend hiermee moest onze introductieweek beginnen. Dik een uur doelloos naar buiten of naar het asbakje van je voorleuning staren en je daarbij afvragen of zo'n kampje Hoeven nou echt wel zo leuk en contactwekkend zal worden.

Bij aankomst werd ons direct verteld hoe 't ervoor stond. Overdag ontspanning, 's avonds forums en 's nachts feesten en eventueel slapen.

Het dagprogramma was inderdaad een en al ontspannen bezig zijn, volleyballen, voetballen en nog meer ballen tot ze je oren uit stuiterden. Ondertussen waren slechts twee koks de hele dag met het eten van 250 (!) mensen bezig, wat omstreeks half zeven genuttigd kon worden.

En dan de fora, deze zaten goed in elkaar. Prof. van der Weel stak een behoorlijk breed verhaal af, zéér geslaagde jonge broekies uit 't bankwezen gaven ons weer hoop op toekomst, posities van vrouwen en tot slot, donderdagavond, een spreekbeurt van prof. van der Zijpp die in schril contrast werd gevolgd door een travestie-modeshow die opvallend professioneel werd uitgevoerd.

Op een goede morgen werden we ook nog getraceerd op een forum en wel om de geschillen tussen Nobas en Age te beaccentueren. Die kwamen er niet helemaal uit. Misschien volgend jaar van te voren even doornemen waar je het allemaal over eens bent, daar hoeft je het dan dus niet over te hebben. Het gedrag in de zaal tijdens die bijeenkomsten was vele malen bedroevend te noemen. Diverse groepjes die het fatsoen en de volwassenheid ontbreekt om hun grote mond te houden en daarentegen constant kletsen en giechelen als een stel brugklassers. Zouden het dezelfde zijn die het luisteren naar colleges soms tot vaak onmogelijk maken? Na de fora barstte er elke avond een prima feest los waar de plaatselijke bevolking en veestapel ten volle van kon meegenieten. Om 5 à 6 uur in de morgen ging de stekker eruit en konden de doorzakkers zich onder hangekraai naar hun bed slepen. De band de laatste avond was leuk, maar even te belegen. Maar ja, de onderwijzenden mochten ook wel eens aan hun trekken komen.

De meerdere-jaars met de titel mentor/mentrix hebben hun puntjes verdiend.

de beginnelingen

De introductieweek

De introductieweek van de faculteit vond dit jaar plaats in de week van 9 tot 13 september. Maar voordat het zover was, moest er wel het één en ander geregeld worden. Dit 'geregel' werd voornamelijk door de introductiecommissie verzorgd, die dit jaar uit drie docenten, een studieadviseur en zeven studenten bestond en sinds november 1984 actief was.

Het programma werd verdeeld over een 'binnengebeuren' (de gehele maandag en de dinsdagochtend in het Maupoleum) en een 'buitengebeuren' (dinsdagmiddag, de gehele woensdag en donderdag en vrijdagochtend in een kampeerboerderij te Hoeven (N.B.))

In april werden oproepen verspreid om mentoren te werven. Het animo bleek zo groot dat er een selectie gemaakt moest worden. Via criteria als: 'alleen nieuwe-stijl studenten', 'koppels van een jongen en een meisje' e.d. werden er uiteindelijk 24 mentoren gekozen plus een aantal reserves. Deze reserve mentoren zijn uiteindelijk allemaal 'opgebruikt' doordat andere mentoren afvielen.

Voor de mentoren begon de introductieweek niet op 9 maar op 2 september. Gedurende twee dagen kregen ze een training. De studieadviseur, Anneke Parent, gaf aan wat er o.a. verteld moet worden en wat er allemaal gevraagd kan worden. De medewerkers van opleiding en training gaven de technieken hoe je dat het beste kunt overbrengen en hoe je met een groep kunt omgaan. Uiteraard werden de verschillende programma-onderdelen van de introductieweek voorbereid, zoals het, inmiddels overbekende, 'imperialistische' I.E.B. spel.

Maandagochtend 9 september was het dan zover. De kantine stroomde vol met onzekere eerstejaars studenten. Voor de faculteit was het tot op dat moment nog onbekend hoeveel studenten zich zouden melden. De schattingen varieerden van 400 tot 550. Voor de zekerheid had men twee A-groepen en tien (!) B-groepen geroosterd.

Om tien uur werd de 'meute' verdeeld over de zalen 1174 en 2174 waarna Bert van Gelder en Anneke Parent de spits afbeten. De werkgroepformulieren moesten door de studenten ingevuld worden. Dit was trouwens niet het eerste en helaas ook niet het laatste formulier dat je als aankomend student moet invullen. Zelfs die maandag volgde er nog meer van die bureaucratische rompslomp.

Om te bepalen of je in een A-groep gedeeld moest worden, kreeg de vakgroep wiskunde/statistiek de gelegenheid dit duidelijk te maken. Drs van Slijpe maakte van de gelegenheid gebruik om het eerste wiskunde-college te geven, inclusief formules.

Enfin, de ingevulde werkgroepformulieren werden pijlsnel naar het faculteitsbureau gebracht, alwaar de werkgroepindeling zou plaatsvinden. Vanwege in vorige jaren gerezen problemen had men nu een geavanceerde computer ingeschakeld.

De studenten werden intussen officieel welkom geheten door Prof. Driehuis (1174) en Prof. Jager (2174). Deze beide heren konden hun visie kwijt over de economiestudie en de (on)aantrekkelijkheden ervan. De moraal

van de openhartige verhalen was: 'Je moet er zelf wat van maken'.

Op het faculteitsbureau werd ondertussen druk gewerkt aan de werkgroepindeling. Het aantal eerstejaars bleek mee te vallen, 403 studenten hadden zich gemeld. Een getal wat de komende weken nog wel zal stijgen. De indeling in werkgroepen bleek niet mee te vallen. Vooral de mogelijkheid om je in een werkgroep met een bekende te laten indelen maakte dat de indeling een tijdrovend karwei was. Het aantal wiskunde deficiënten was lager dan verwacht en daarom verviel er één A-groep.

Om kwart voor twee had de indeling bekend moeten zijn. Computer en operators raakten oververhit. Het werd kwart voor drie. Wat moeten ruim vierhonderd mensen in de tussentijd doen? Goede raad was duur maar uiteindelijk werd besloten de eerstejaars weer naar 21- en 1174 te roepen en het mentorverhaal (over de studieopbouw e.d.) plenair te brengen. Dolf Rientjes en Anneke Parent vingden dit heel goed op.

De kennismaking met de werkgroep viel hierdoor in het water en was niet meer dan een vluchtige ontmoeting geworden. De mentoren moesten nu improviseren en konden hun grondig voorbereide verhalen weggooien. De SEF welkomstborrel was gelukkig wel op tijd en vormde de afsluiting van het officiële maandaggedeelte voor de dagstudenten. Wel gingen er nog werkgroepen in de stad eten om de ontmoeting uit te bouwen tot een kennismaking.

's Avonds was er door de studieadviseurs nog een introductieavond georganiseerd voor de avondstudenten. Er kwamen er 150 opdagen, die o.a. een verhaal over de verschillende vakken kregen. De avondstudenten moesten het zonder borrel stellen. Daar stond tegenover dat de SEF op speciaal verzoek van Prof. van der Weel tot 22.15 uur geopend bleef.

De dinsdagochtend was voor de eerstejaars dagstudenten gereserveerd om in het Maupoleum informatie te krijgen over de vakken van het eerste blok en de keuzevakken uit het tweede blok. Ook de studentendekaam, Daan Vunderink, kwam langs.

's Middags begon het buitengebeuren. Om één uur vertrokken de vijf bussen naar Hoeven. Er gingen 205 eerstejaars mee naar het Brabantse land.

Daar aangekomen stond het eerste programmaonderdeel in het draaiboek, het zogenaamde 'Oprachtenspel'. De studenten moesten in werkgroepverband vijftig vragen

beantwoorden (variërend van 'weet'vragen tot 'zoek'vragen op de gebieden van sport, politiek, economie, film, toneel en Amsterdamse + Hoevense feiten). Daarnaast moesten er enkele opdrachten uitgevoerd worden die een beroep deden op de artistieke, fysieke en sportieve kwaliteiten van de werkgroepleden. De bedoeling was dat de werkgroepleden elkaar hierdoor beter zouden leren kennen. Het enthousiasme van de deelnemers was groot, waardoor dit kennismakingsspel een succes was.

Vanwege de beperkte capaciteit van de kampeerboerderij was er een grote tent gehuurd. In deze tent konden alle plenaire bijeenkomsten plaatsvinden. Op dinsdagavond, na het uitstekende eten, waar we twee koks voor mee hadden genomen, kwam het 'carrière maken' aan bod. Drie verschillende economen vertelden over hun studie en hun daaropvolgende carrière. Drs Weyerman, oud UvA-student en thans directeur bij de Westland Utrecht hypotheekbank gaf als advies: zorg dat je in het bestand van een headhunter komt. Mw drs Rottländer-Meyer heeft in München gestudeerd en carrière gemaakt via ministeries en vrouwenorganisaties. Thans is ze voorzitter van het 'Vrouwenetwerk' en heeft ze een onderzoeksinstituut. Haar advies luidt: het informele circuit is heel belangrijk en vrouwen moeten daar ook gebruik van gaan maken. Prof. van der Weel, ook een oud UvA-student, bleek ook een veelzijdige carrière te hebben, wat hij op zijn bekende joviale manier vertelde. Zijn sleutel tot succes is zijn typediploma!

Op woensdagochtend was het de beurt van de verschillende facultaire groeperingen om zich te presenteren. Zo kwam het studentbestuurslid de universitaire bestuursstructuur verduidelijken en konden o.a. de ABO, het eerstejaarskrantje, vrouwenstudies en de SEF iets over hun activiteiten kwijt. Ter afsluiting van dit programmaonderdeel mochten de AGE en de NOBAS zich voorstellen en in een forum hun verschillen duidelijk maken. Dit laatste is helaas niet zo duidelijk geworden(?).

De zomer viel dit jaar trouwens gelijk met de introductieweek zodat de FEW en IEB spellen buiten gespeeld konden worden. De woensdagavond was bestemd voor het onderwerp arbeidstijdverkorting. Hiervoor waren prof. Hartog en drs I. de Veer naar Hoeven afgereisd. Deze beiden gingen onder leiding van Erik Dirksen in discussie met de zaal over de voor- en nadelen van de ATV. Dat het onderwerp de studenten aansprak bleek wel uit de 'file' die zich voor de zaalmicrofoon vormde. Ondanks het feit dat het op dit soort dagen nog wel eens laat wil worden, werd er op donderdagochtend een beroep op de sportiviteit gedaan. Onder een strak blauwe hemel kon men kiezen uit volleybal, voetbal, schaken, dammen, zwemmen (onder een strak wit dak) en niet te vergeten de veldloop. Voor dit laatste onderdeel was Herman ten Napel speciaal naar Hoeven gekomen.

Prof. van der Zijpp was als klapstuk geprogrammeerd. Hij had de hele donderdagavond om zijn visie op het (economische) wereldgebeuren te geven en in discussie te treden met de tent. Ondanks het feit dat hij dit op

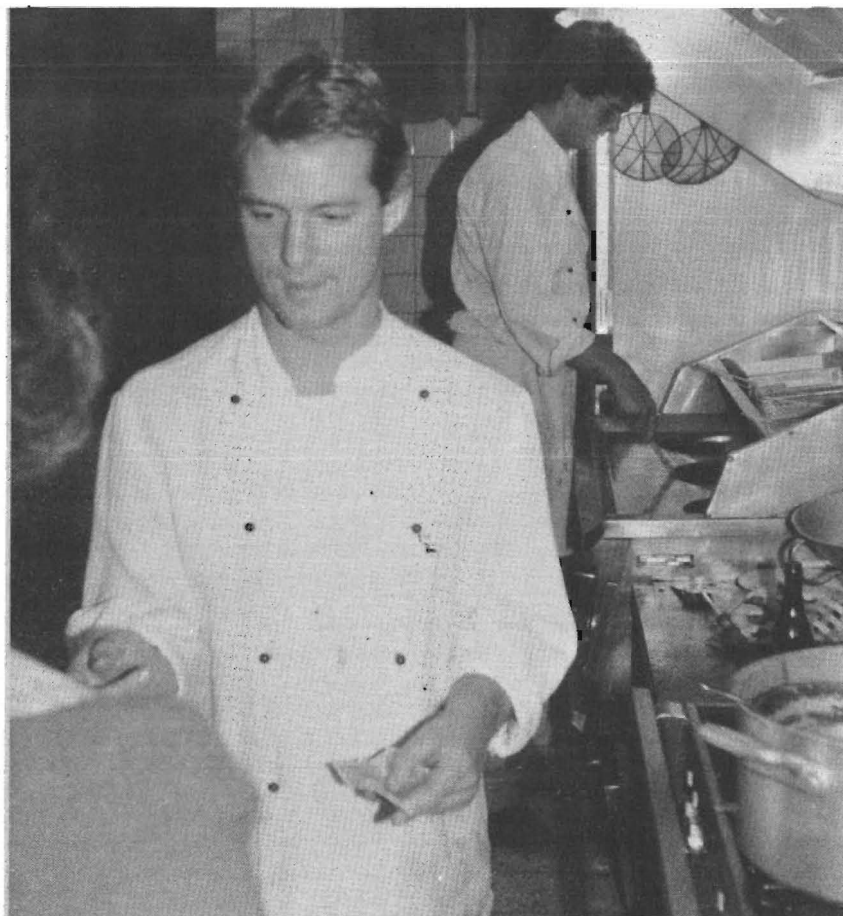

zijn bekende prikkelende wijze deed en opmerkingen maakte over o.a. het milieuprobleem (wat in zijn visie in Nederland geen probleem is) en Marxisme (wind en lucht) leek de zaal weinig geschokt te zijn. Mentoren en commissieleden, die evenals prof. van der Zijpp bij de vorige introductieweek aanwezig waren, merkten op dat sommige uitspraken wat genuanceerder waren dan vorig jaar. Het viel vooral op dat de vrouwen geen veeg uit de pan kregen. Er werd gefluisterd dat dit misschien wel kwam door de aanwezigheid van mevrouw en dochter van der Zijpp. ('Zou hij onder de plak zitten?') Desalniettemin was dit voortreffelijk gebrachte 'éénpersoonsforum' weer een doorslaand succes.

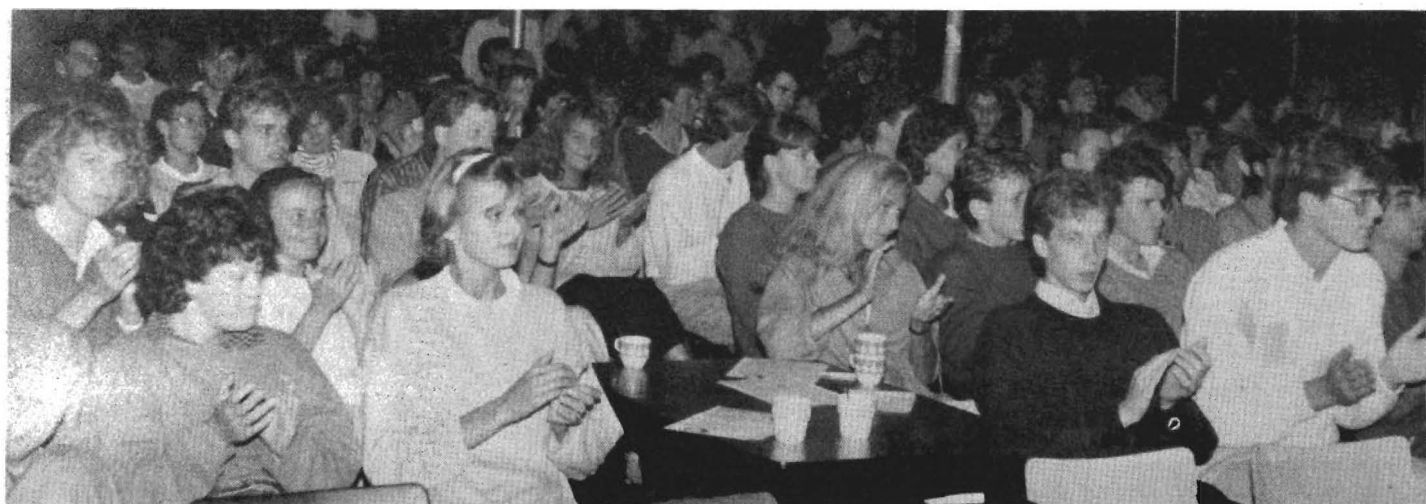
Vrijdagochtend was het weer vroeg dag, voor sommigen was er, dankzij Dolfs Disco, zelfs geen nacht geweest. Nadat alles was opgeruimd konden de bussen om elf uur richting Maupoleum vertrekken. De organisatoren konden toen terugkijken op een geslaagde en gezellig verlopen introductieweek, die niet meer valt weg te denken van onze faculteit. De eerstejaarsevaluatie zal plaatsvinden aan het einde van het eerste blok.

Rest ons om alle mensen, van binnen en buiten de faculteit, die hebben geholpen deze week tot een succes te maken, te bedanken. Vooral de mentoren en de Weergoden verdienen een grote pluim.

Erik Dirksen
Rob Jorg

v.l.n.r. Prof. v.d. Weel, Mw drs Rottländer-Meyer, Drs Dirksen, Drs Weyerman.

'De blauwe engel van Duisenberg'

Amsterdam heeft er sinds kort een imposant gebouw bij, het Wereldhandelscentrum. Het was al voorzien van een bijnaam ('De blauwe engel') maar een passende openingsplechtigheid ontbrak nog. Die vond begin september plaats in de vorm van een internationale conferentie over wereldhandel en internationale financiële aangelegenheden. De conferentie stond in het teken van de synthese, niet alleen inhoudelijk, maar ook organisatorisch: als vrucht van een samenwerking tussen UvA en VU, met als derde partij het bedrijfsleven!

De conferentie bracht een zeer select gezelschap naar Amsterdam. De organisatoren waren erin geslaagd een aantal internationaal bekende sprekers aan te trekken zoals: prof. McKinnon, prof. de Grauwe, prof. Stein; bankiers als: Fekete, Oort, Duisenberg; journalisten als: Brittan, Mendelsohn; uit het bedrijfsleven: Dekker van Philips; politici als: Davignon. Al met al een prachtige rij van beroemde persoonlijkheden.

Dat was dus het lokaas dat helaas maar half werkte. Het publiek bleek nl. al even select als de sprekers. Géén wonder gezien de pittige toegangsprijzen (f 800,- normaal tarief; f 450,- studententarief). De grote Forumzaal was dan ook meer dan halfleeg, of iets milder uitgedrukt, minder dan halfvol. (Een paar dagen later barstte de zaal bijkans uit zijn voegen tijdens de bijeenkomst over ATV en werkgelegenheid van vrouwen.) Toch hadden zich ook een aantal studenten de toegang weten te verschaffen. Daarvoor hoefden zij zich niet in de schulden te steken. Dankzij prof. Jager kregen een paar student-deelnemers aan de leesgroep over 'managed exchange rate' gratis toegangskaartjes. Een prima initiatief, waarvan ook uw verslaggever - die het zonder perskaart moet stellen - kon profiteren.

In de wandelgangen

Als student werd je bij zo'n conferentie met een heel andere wereld geconfronteerd. Voor deze bijeenkomst werd in de programmaprocedure expliciet informele kleding aanbevolen. Het zijn grappenmakers de schrijvers van die folder! In de wandelgangen zag het grijs en donkerblauw van de deftige pakken. Massa's mannen met hier en daar blauwe verstikkende rookwolken uit sigaren, geanimeerd in discussie. Kortom, voor een buitenstaander een saai gezelschap. Vrouwen zijn nauwelijks doorgedrongen in die grijze massa. Er liepen een stuk of acht vrouwen rond inclusief drie studenten van prof. Jager en de al op leeftijd zijnde vrouw van Herbert Stein (ex-adviseur van Nixon). In de pauzes splitste de massa zich in groepjes. Er werden grapjes verteld (zo saai zijn ze niet) en nuttige informatie werd uitgewisseld. Daar hoor je wie de speech van Duisenberg schreef. En voor minder sociale mensen lagen er stapels 'Financial Times'.

De conferentie zelf

Aan de eigenlijke conferentie waren een lezing van een Rotterdammer (!), prof. Klein, over de economische geschiedenis van

Amsterdam en een, naar mij is verzekerd, voortreffelijke receptie voorafgegaan.

Dan nu de conferentie zelf.

De bedoelde synthese van handel en financiën liep enigszins stuk omdat een groot deel van het publiek wisselde - het bedrijfsleven koos voor de wereldhandel en de bankiers verkozen in meerderheid de financiën. De slotdag over financiën lag ook meer in de belangstelling van de pers en NOS-journaal. De reden daarvoor was het optreden van Duisenberg. (Daarover verder.) De dag over wereldhandel was nogal saai. Voor het enige lichtpuntje zorgde Davignon, die een bevestigend spreker bleek. Hij pleitte voor politiek activisme ter wille van economisch herstel. Zijn opvolger op het spreekgestoelte - Dekker (van Philips) - verraste ons met de Engels term 'glowlamps', die in correct Nederlands gloeilampen schijnt te betekenen. Dekkers zorg gold vanzelfsprekend de Japanse suprematie op het gebied van high-tech electronica en het ontbreken van een Europese markt. Volgens Dekker zijn de 'Balkanisatie' (fragmentarisatie) van de markt en het ontbreken van een effectieve industriepolitiek in Europa belangrijke remmende factoren. Hier kan men zich afvragen in hoeverre de onderwaardering van de Yen en het protectionisme bijdrage leveren aan het Japanse succes. Dit succes is niet alleen een grote zorg voor Europa maar ook voor de VS die volgens Dekker nu al zijn ingehaald. Voor 'De Telegraaf' vormde de lezing aanleiding om de aandacht van zijn trouwe lezers te vestigen op een op handen zijnde Japans-Amerikaanse oorlog!

Duisenberg en zijn blauwe engel

Op de derde dag vestigde Duisenberg ruimschoots de aandacht op zichzelf. Zijn lezing begon al opvallend met een verwijzing naar Marlène Dietrich. Duisenberg zag een parallel met het gebouw van het Wereldhandelscentrum dat met zijn glazen wanden bij onbewolkte hemel op de blauwe engel in het lied van Dietrich lijkt. En verderop in zijn speech presenteerde hij een eenvoudige formule om duidelijk te maken hoe problematisch overheidstekorten zijn. Dat zijn mooie dingen voor de mensen thuis. Vandaar dat bijna alle aandacht van het NOS-journaal naar Duisenberg uitging. Erg origineel was de boodschap echter niet. In de pauze stapte de president van DNB in zijn gepantserde Mercedes, gevolgd door een flink deel van zijn staf.

De volgende spreker, Herbert Stein (ex-adviseur van Nixon), bleek goed voor heel wat volkswijsheden en andere 'quotes'. Naar aanleiding van de opmerkingen over het begrotingstekort zei hij: 'Dr. Duisenberg makes me feel I am a pupil to stand in a corner to match budget'. Hij zag de zaken wat minder somber: 'The USA is not a slope of the volcano nor a Garden of Eden'. De begrotingstekorten zouden wel weer kleiner worden, ook al omdat een ontwikkeling die op den duur onhoudbaar is vanzelf zal stoppen. Met deze nogal simplistische uitspraken probeerde Stein op z'n Amerikaans het beleid in de VS te verdedigen.

Tot slot nog zijn mooiste uitspraak: Japan heeft een comparatief voordeel in de productie van auto's en wij (Amerikanen) in de productie van obligaties!

De Fed werkt ad hoc!

Dat was het motto van de toespraak van prof. McKinnon, de bekende vertegenwoordiger vna 'internationaal monetaarisme'. Hij is de man achter het voorstel van 'managed exchange rates' door middel van een gecoördineerd monetair beleid in de belangrijkste industrielanden.

Ook in Amsterdam hield McKinnon een pleidooi voor 'target zones' als middel tegen inflatie en vóór stabilisatie. Daaruit vloede zijn kritiek op de Fed (de Amerikaanse centrale bank) voort: de monetaire politiek moet toegesneden worden op de internationale situatie in plaats van op de binnenlandse. Het monetaire beleid moet niet alleen op de groei van de geldhoeveelheid maar ook op de wisselkoersontwikkeling gericht zijn. De schuldlage aan de mondiale instabiliteit is *niet* Europa maar de Fed!, aldus prof. McKinnon.

Zo hebben wij drie sprekers met drie uiteenlopende meningen: Duisenberg - de begrotingstekorten van o.a. Nederland en de VS zijn zorgwekkend; McKinnon - de monetaire politiek in de VS deugt niet; Stein - alles is OK! Keuze te over!

Paneldiscussie

Het was jammer dat de afsluitende paneldiscussie zo teleurstellend verliep. Het rommelige voorzitterschap van Andriessen en zijn slecht gericht vragen dwongen bepaald géén optimale output van de deelnemers af.

Opmerkelijk was de deelname van Fekete van de Hongaarse centrale bank. Westerse bankiers mogen hem graag omdat hij hun taal spreekt. Hij bleek de enige die werkloosheid hoog op het lijstje van grote problemen had staan. Verder deed hij geen aanval op het kapitalisme maar associeerde zich met alle collega-debiteurlanden die herstel van de wereldeconomie en een lagere rentevoet behoeven. Daarop reageerde McKinnon met: dat is weer het oude liedje - Keynesianisme!

Gelukkig zorgde prof. Griffiths er met enige goedgekozen slotwoorden voor dat we toch met aangename herinneringen weer huiswaarts gingen.

Onderwijscommissie in rapport; toch verplicht Informatica

De computer blijkt een onontwikkelaar fenomeen. Ook voor deze faculteit. Na een discussie van een paar jaar heeft de onderwijscommissie de knoop doorgehakt; ze adviseert de instelling van een verplichte 'basismodule' Informatica.

De Twee-fasen programmering ging in 1982 van start met als belangrijk kenmerk een verplicht deel van 5 trimesters. Over de inhoud en lengte van het verplichte deel is veel gesproken. Al binnen de programmacommissie, die het 2-fasen programma ontwierp, lagen de meningen uiteen.

Het is daarom niet verwonderlijk dat de faculteitsraad al snel de onderwijscommissie vroeg om het verplichte deel te evalueren. Er waren drie specifieke ontwikkelingen die bekeken moesten worden; de opkomst van de computer, het veranderende wiskundepakket op het VWO en de schriftelijke uitdrukingsvaardigheden.

Computers

Niet lang na zijn aanstelling als hoogleraar begon prof. Maes een campagne ten behoeve van het informatica-onderwijs. Hij had de tijd aan zijn zijde. Informatica-onderwijs geniet een enorme populariteit. Het keuzevak Inleiding Informatica is steeds uitverkocht. In oktober 1984 poneerde Maes de volgende stellingen:

1. Het is stilaan ondenkbaar dat iemand nog als econoom kan afstuderen zonder een elementair inzicht in de informatiseringsaspecten te hebben.
2. Het aantal studenten dat het keuzevak informatica kiest is zo groot dat een numerus fixus moet worden toegepast.
3. Wanneer de faculteit Inleiding Informatica verplicht stelt dan volgt zij een trend die zich ook bij de zusterfaculteiten aftekent.
4. Heel wat andere vakken (bijvoorbeeld Financiering, Bedrijfsplanning, Statistiek, Micro-economie) zijn potentieel geschikt voor intensief gebruik van computers in het onderwijs. Door het verplicht stellen van Inleiding Informatica kunnen die vakken voortbouwen op een gemeenschappelijke basiskennis.

Naar aanleiding van het rapport waarin deze stellingen stonden opgenomen - ontwerpplan Informatiekunde aan de UvA - besloot de faculteitsraad in november 1984 (FR 147.08) de onderwijscommissie naar Maes' stellingen te laten kijken.

Herziening

De onderwijscommissie acht het ongewenst om zo kort na de invoering van de tweefasenstructuur een principiële herziening van het verplichte deel te overwegen en wenst bijstellingen alleen te laten plaatsvinden als er sprake zou zijn van belangrijke nieuwe ontwikkelingen of ernstige tekortkomingen in het huidige programma.

Wat betreft de ontwikkelingen rond de computer stelt de onderwijscommissie dat Informatica geen basisvak is en wijst het verplicht stellen van het keuzevak Inleiding Informatica af. Zij is het echter met Maes eens dat de

maatschappij, vergeleken met 1982, een grotere informatica-kennis verwacht van een afgestudeerd econoom. Verder stelt zij dat de rol van de computer in het toekomstige onderwijs aan de faculteit er toe leidt dat studenten binnen enkele jaren enige basisvaardigheden met de computer moeten hebben. Daarnaast stelt de onderwijscommissie dāt navraag bij het ministerie van onderwijs reden geeft te veronderstellen dat VWO leerlingen over een aantal jaren reeds elementaire Informaticakennis bezitten. Daarom moet een eventuele Informaticavoorziening op de faculteit een flexibel karakter hebben.

Alles overwegende komt de commissie tot de aanbeveling dat er een 'basismodule' Informatica moet komen van 20 à 25 uur. Deelname aan de module is verplicht, het moet kunnen worden afgesloten *zonder* tentamen en de studenten dienen het elke maand te kunnen volgen. Wat betreft de inhoud vindt de commissie dat de module praktisch computergebruik en enige kennis van algoritmisch denken moet bevatten.

Een heet hangijzer - voor de faculteitsraad - is nog de vraag hoe de module, in studiepunten, betaald moet worden. De onderwijscommissie geeft de volgende alternatieven; er wordt géén studiepunt gegeven (omdat het t.z.t. verdwijnt), het verplichte deel wordt verlengd, een bepaald vak wordt verkort of alle vakken worden een beetje verkort. Daarnaast laat de commissie het aan de faculteitsraad over om te besluiten of de module moet zijn gevolgd vóór de propedeuse, dan wel het doctoraal dan wel vóór het vak Statistiek 3.

Wiskunde

Een andere ontwikkeling waaraan de onderwijscommissie aandacht diende te schenken was het feit dat het oude VWO-wiskundeprogramma (Wiskunde I & II) is veranderd in een nieuw (Wiskunde A & B). Wiskunde I was verplicht wanneer men economie wilde gaan studeren. Bij de herprogrammering van het VWO-wiskundeprogramma kwam in de Academische Raad het vraagstuk naar voren of nu Wiskunde A, B dan wel beide verplicht moesten worden gesteld. Het probleem was dat Wiskunde A van lager nivo is dan Wiskunde I. De raad besloot slechts A verplicht te stellen. Hierdoor kwam op de faculteit de vraag naar voren in hoeverre dit consequenties zou hebben voor het wiskunde onderwijs.

Voor de onderwijscommissie hield Van Slijpe een enquête onder de vakgroepen naar de wiskundebehoefte. Vanuit studentenzijde werd de enquête door AGE ingestuurd.

Na deze enquête bleek dat er meer wiskunde onderwerpen in het verplichte deel worden

toegepast dan er worden onderwezen.

De onderwijscommissie legt de faculteitsraad daarom twee opties voor; 1. De omvang van het verplichte wiskunde onderwijs wordt uitgebreid met 5 collegeweke (= 1 ½ studiepunten) of 2. de omvang van het verplichte wiskunde onderwijs wordt gehandhaafd op het huidige nivo en er dient een selectie uit de gewenste onderwerpen te worden verricht.

Schriftelijke werkstukken

Het gat tussen referaat in de propedeuse en werkstuk in het vrije doctoraal acht de onderwijscommissie te groot. Zij doet daarom de volgende aanbevelingen.

Vertraging bij onderwerpkeuze en het samenstellen van literatuurlijsten moet worden bestreden door per vakgroep lijsten met suggesties voor onderwerp en literatuur beschikbaar te stellen. Om studenten zo vroeg mogelijk in het vrije doctoraal aan het werkstuk te zetten dienen er voorlichtingsdagen, colleges door deskundigen en enige publiciteit aan het begin van het derde blok te komen. Er dienen meer werkstukbegeleidende werkgroepen te komen, liefst in het derde blok. Verder moeten er duidelijke, liefst schriftelijk vastgelegde afspraken komen tussen docent en student voor met name de tijdsplanning. Het rapport wordt eerst besproken door de vakgroepen en de adviesraad voor het basis-onderwijs (ABO). Het zal waarschijnlijk in december in de faculteitsraad ter discussie staan. U hoort ervan.

MM

Economie studeren in Princeton NJ:

'Een goede naam is toch maar alles'

Na een reeks gesprekken met studenten van Princeton University, zal uw redacteur een poging doen het studentenleven en de studiemogelijkheden aan deze dure en exclusieve universiteit te beschrijven. Een blik op de wereld van de 'Fast food', de middeleeuws aandoende campus en de kennis van de economie, die op kamertjes van één bij twee in het hoofd van de student gerperst moet worden.

Duur

Princeton University, een gotisch aandoend gebouwencomplex in een klein stadje, twintig minuten rijden van New York, is geen universiteit waar jan en alleman kan pogen een wetenschappelijke scholing te krijgen.

De kosten vormen een drempel waar velen niet overheen zullen kunnen stappen; zestienduizend dollar per jaar voor het te genieten onderwijs, een vaak met één of twee anderen gedeelde kamer (jongens en meisjes uiteraard gescheiden) waar men precies de bedden en het aantal benodigde bureaus in kwijt kan en de matige maaltijden in de eetzaal van de universiteit. Koken op de kamers mag en kan niet, alhoewel sommige studenten het klaar spelen een micro-wave oven in een archiefkast te verstoppen, maar als die ontdekt wordt door de gebouwopzichters is inbeslagname het onherroepelijke gevolg.

Het enige alternatief, dat de student die graag een goede maaltijd geniet, overblijft, is lid te worden van een studentenvereniging annex 'dinner club', waarvan er velen in ruime panden in het stadje zelf, betaald van de 500 tot 1000 dollar contributie per student per jaar, gevestigd zijn. Dat iedereen toch lid wordt van zo'n studentenvereniging, ondanks de ook hier bespottelijk hoge kosten, heeft te maken met het feit dat de rol die hier een studentenvereniging in het leven van de Princeton student speelt niet te vergelijken is met wat we hier in Amsterdam gewend zijn. In het saaie burgermansstadje Princeton is het gebouw van je eigen studentenvereniging één van de weinige gelegenheden tot vermaak, waar je vierentwintig uur per dag terecht kunt om met je vrienden en/of vriendinnen een borrel te drinken (mits je ouder dan eenentwintig bent; officieel, maar dat wordt niet echt nauw genomen), een keutje te leggen (pool) of je even rustig van je kamergenoten te kunnen afzonderen in één van de vele speciale studiekamers in zo'n pand.

Naam

Na de bovenstaande beschrijving zullen velen van u, hooggewaardeerde lezers, zich ongetwijfeld afvragen wat een weldenkend mens in hemelsnaam bezield heeft, dat hij zoveel flappen neertelt om in Princeton onderwijs te mogen volgen. Welnu, ik zal eens een poging wagen u dat uit de doeken te doen. Eén van de belangrijkste redenen, die vele studenten tot deze onderwijskeuze beweegt, is de goede naam, die de universiteit van Princeton heeft, welke na beëindiging

van de studie in klinkende munt om te zetten is. Zelfs tijdens de studie, in het derde en vierde jaar bijvoorbeeld, liggen er al ongekende bedragen, variërend van 300 tot 800 dollar per week, te wachten op de vakantiekracht die kan aantonen economische scholing te ontvangen op Princeton. Bedrijven en financiële instellingen, vooral in New York, staan in de rij om studenten en afgestudeerden eerst vakantiewerk en later een solide betrekking aan te bieden, vaak gepaard gaand met een riant inkomen.

Naast deze goede toekomstmogelijkheden, wat voor de student zelf het zwaarst telt, speelt er voor de ouders van deze toekomstige academicus nog een andere reden mee, waardoor zij gaarne de gevraagde bedragen op de bankrekening van de universiteit storten om kindlief toch maar vooral op Princeton te krijgen. Deze tweede, voor de ouders zo belangrijke, reden is ook een logisch gevolg van de goede naam en wel: het aanzien en de prestige. Wanneer de trotse vader of moeder zich, met het hoofd hoog en de borst vooruit, terloops op een 'party' laat ontvallen, dat zijn of haar oogappeltje op Princeton studeert, kan hij of zij vaak rekenen op bewondering en soms zelfs afgunst van zijn omgeving, wat voor vele Amerikanen vaak zelfs nog belangrijker is dan de tweede auto voor de deur.

Kwaliteit

Volgend op deze uitgebreide beschrijving over gevolgen van de goede naam, dienen we ons nu eens te verdiepen in de oorzaken die hieraan ten grondslag liggen.

De eerste oorzaak waarop ik uw aller aandacht zou willen richten is de traditie, die door een volk zonder al te veel geschiedenis kunstmatig is opgewekt om dat tekort gevoelsmatig te verdoezelen. Ik besef mij ten volle dat dit een nogal aanvechtbare uitspraak is; feit blijft echter wel, dat de traditie in de waardering van de naam een grote rol blijkt te spelen.

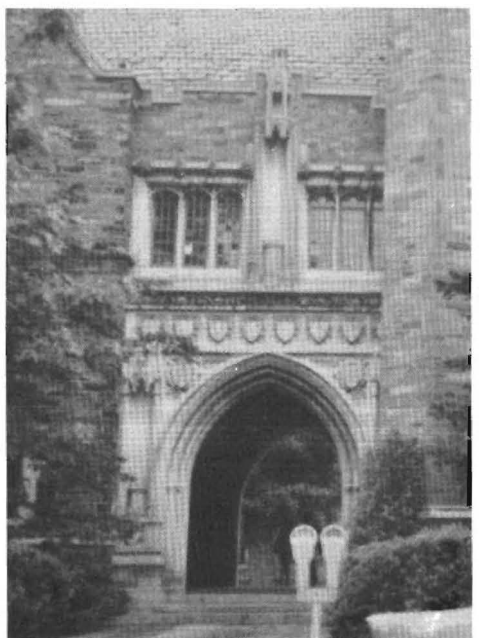
Tweede oorzaak is de kwaliteit van het onderwijs. In de Verenigde Staten zijn de kwaliteitsverschillen tussen de verschillende universiteiten een stuk groter dan hier in Nederland. De regels en normen waaraan de universiteiten zich hebben te houden met betrekking tot de inhoud van het aangeboden studiepakket zijn veel minder stringent aan gene zijde van de grote plas. Waar je hier meer rekening houdt met de omgeving waarin je wilt studeren en de kleine onderlin-

ge verschillen in het onderwijs, die er natuurlijk wel zijn, pas op de tweede plaats komen, daar dien je als Amerikaans academicus in spé wel degelijk een groot gewicht toe te kennen aan reeds eerder genoemde kwaliteit op het moment dat je verzoekt op een bepaalde universiteit te worden toegelaten.

Inhoud

Ik kan u zelf helaas geen uitsluitel geven omtrent de vraag waar beter in de economische wetenschappen geschoold wordt; in Amsterdam of in Princeton, aangezien ik van de redactie geen permissie kreeg de onkosten, die ik zou maken indien ik een weekje naar het beloofde land zou gaan om daar enige colleges te volgen, te declareren.

Het is mij echter wel mogelijk u een verslag te doen van de werkzaamheden, die een student in Princeton moet volbrengen, alvorens hij een academische graad de zijne mag noemen. Aan het begin van de studie in Princeton kan elk van de ongeveer 1100 'freshmen' (eerstejaars), die zo gelukkig zijn geweest toegelaten te worden tot dit walhalla van kennis, colleges te volgen op elk gebied dat hij wil. De noodzaak om zich te specialiseren in één specifieke wetenschappelijke discipline is dan nog niet aanwezig. Per semester moet de student tussen de drie en vijf 'coursen' (letterlijk vertaald: cursus. Doch, aange-

De hoofdingang

zien deze letterlijke vertaling naar mijn mening inhoudelijk niet helemaal overeenstemt met de engelse term zal ik deze laatste laten prevaleren en in het vervolg gebruiken) volgen, met daarbij het vereiste dat er voor het afstuderen minstens dertig gevolgd zijn. Elk van deze 'courses' wordt afgesloten met twee tentamens; één halverwege en één aan het eind van een semester.

Zoals al eerder vermeld is, kunnen de studenten elke course volgen die ze willen in het eerste jaar, en ook voor het tweede (sophomore) jaar gaat dit op. Er worden echter wel enkele inhoudelijke eisen aan het samengestelde pakket gesteld. Iedere student is namelijk verplicht aan het eind van het tweede jaar minstens twee courses gevolgd te hebben in elk van de vier, hierna volgende, groepen van wetenschappelijke disciplines. Te weten:

1. Exacte wetenschappen (sciences): Natuurkunde, Scheikunde, Biologie, Psychologie, Astronomie, Geologie.
2. Menswetenschappen: Filosofie, Antropologie, Geschiedenis.
3. Kunst en Literatuur: Alle buitenlandse talen, Engels, Kunstgeschiedenis, Literatuurvergelijkingen.
4. Maatschappijwetenschappen: Politicologie, Economie, Sociologie.

Specialisatie

Na het tweede jaar moet elke student bepalen wat zijn 'major' (=afstudeerrichting, waarin hij/zij zich wil specialiseren) gaat worden. Logischerwijs gaan wij ons beperken tot de afstudeerrichting economie, aangezien dit fraaie periodiek voornamelijk door economen en aankomend economen verslonden wordt.

De Amerikaanse pre-academicus, die zich geroepen voelt in de economische wetenschappen af te studeren, moet in zijn eerste twee studie jaren in ieder geval de courses Econ 101 (een macroblok) en Econ 102 (een microblok) hebben gevolgd. Voldoet onze Bill of Mary aan deze eisen dan wordt hij/zij officieel toegelaten tot de 'Economics Department' aan het begin van het 'junior' (derde)

jaar. Nadat de student het grote genoeg heeft gemaakt tot de economische faculteit van Princeton te worden toegelaten, heeft hij twee jaren, het 'junior' en het 'senior' (laatste) jaar, voor de boeg, waarin hij de touwtjes eens even stevig dient aan te trekken.

Er moet wederom aan flink wat voorwaarden voldaan worden. Tijdens de laatste twee studie jaren zal onze All American friend acht courses moeten volgen, waarvan Macro, Micro en Statistiek de verplichte zijn. De andere vijf kunnen vrij gekozen worden. Ik zal de vijf meest gekozen vakken voor u opsommen, aangezien dit naar mijn mening het idee, dat ik eerder geprofileerd heb met betrekking tot de beweegredenen van veel studenten om in Princeton te gaan studeren, in casu het uitzicht op een later riant inkomen, staft.

De vijf bewuste vakken zijn: Bedrijfsplanning, Accountancy, Openbare financiën, Geld en Bankwezen en Industriële organisatie.

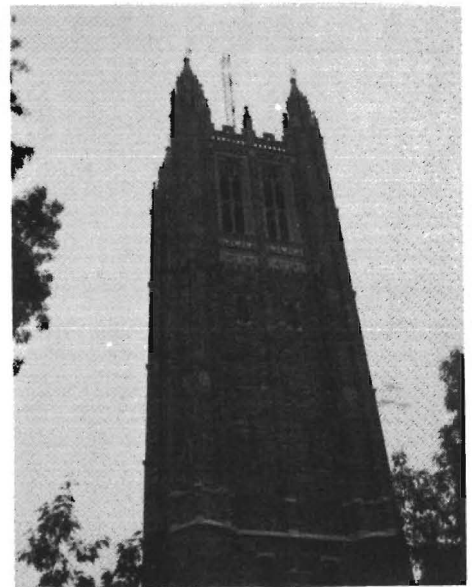
Computers

Het zal u, lezers, waarschijnlijk niet zijn ontgaan, dat een bij ons zo populair vak als Informatica bij deze opsommingen in het geheel niet naar voren is gekomen. De verklaring hiervoor is tamelijk simpel.

De computer is in het land van Star wars veel ingeburgerder dan hier het geval is. Een logisch uitvloeisel van deze constatering is, dat veel adolescenten bij aankomst op de universiteit al een gedegen kennis hebben van computers, inclusief het programmeren ervan. Zij die deze kennis nog niet hebben ra-

ken er tijdens hun studie gaandeweg wel vertrouwd mee, aangezien het bijna een vanzelfsprekendheid is dat veel werk met behulp van computers geschiedt. Aan het eind van de lange studie jaren heeft iedereen er dusdanig veel mee te maken gekregen, dat ze de vele mogelijkheden van zo'n apparaat, veel beter weten te gebruiken dan de gemiddelde Amsterdamse student. Alhoewel wij zo langzamerhand ook steeds vertrouwder raken met computers, hebben we wat de vanzelfsprekendheid er van betreft toch wel een zekere achterstand op onze Amerikaanse lotgenoten, wat zeker niet als een pré beschouwd kan worden.

Terug nu weer naar de hardwerkende student in Princeton, die gaarne zijn papertje op tijd zou halen. Naast reeds eerder genoemde vakken heeft onze vriend nog meer verplichtingen, waarvan de eerste het schrijven van twee werkstukken in het derde jaar is. Het onderwerp van het eerste werkstuk is verplicht en behelst de Pareto-optimaliteit en zijn effect op een specifiek, door de student te kiezen, aspect van de economische samenleving. Bij al deze harde en vermoeidende arbeid wordt de student bijgestaan door twee adviseurs, die hem toegewezen worden en de taak hebben hem te helpen bij het localiseren van materiaal en het kiezen ener onderwerp. Daarnaast hebben zij de supervisie (goedkeuring dan wel afkeuring) over dit minimaal vijftig pagina's tellende epistel. Ook tijdens het schrijven van de eindschrijftie (± honderd pagina's), die de helft van het gemiddelde eindcijfer bepaalt, mag de, een academische graad ambiërende, jongeling

De universiteitstoren

rekenen op de hulp en controle van beide adviseurs.

Na al deze zware arbeid moet de student vervolgens nog vijf aanvullende en uitbreidende tentamens doen, waarvan Macro en Micro wederom verplicht.

Pas als aan al deze eisen op een bevredigende wijze is voldaan, kan hij zich met recht academicus noemen. Hierbij mag niet vergeten worden dat dit alles, behalve wanneer de student in kwestie bijzondere omstandigheden kan aanvoeren, binnen vier jaar volbracht dient te zijn.

Concluderend

Na dit alles meen ik te mogen concluderen dat 'het land van de toekomst' zijn naam in de meeste opzichten, althans wat studieomstandigheden betreft, weinig eer aandoet. Wie zou zich in Nederland nog tot een campusleven voelen aangetrokken, zijn minieme ruimte delend. Ook ten aanzien van de uitdieping van de kennis der economie heb ik mijn twijfels. Twee jaar en een paar courses economisch onderricht lijkt mij wat weinig om de machinerieën van de economie volledig te doorgronden. Maar zoals reeds eerder is opgemerkt, schijnt dat ook niet de hoofdmotivatie der studenten te zijn. Nee, na deze beschouwing ben ik, en waarschijnlijk meer mensen met mij, toch wel content het economisch onderwijs in Amsterdam te volgen.

PW

'Ekonomen zijn een beetje gek'

(deel 2)

In de vorige Rostra hebben we kunnen lezen hoe de wetenschapsfilosofie in de economie zich langzaam heeft losgemaakt van het keurslijf van *eminentie grise* Karl Popper. Het positivisme van Popper legt de nadruk op de toetsbaarheid van theorieën. De konfrontatie tussen theorie en werkelijkheid velt het oordeel over de theorie. Het blootstellen aan deze test onderscheidt wetenschap van niet-wetenschap. Wetenschappers kunnen niet zomaar ongestraft allerlei onzin uitkramen. Maar economen zijn een beetje gek: ze plegen zich niets van dit zo aangenaam klinkend devies aan te trekken. In deze Rostra laten enkele specialisten op dit gebied hun licht hierover schijnen.

Blaug

Mark Blaug is een bekende econoom die aan het begin van de Tweede Wereldoorlog met zijn ouders Nederland ontvluchtte. Na vele omzwervingen (New York University, Berkeley, Columbia, Yale, de Sorbonne) kwam hij als hoogleraar terecht op de University of London. Hij is bekend op het gebied van de onderwijs-economie (directeur van het Londense Institute of Education), de geschiedenis van het economisch denken, en wat ons het meest interesseert: de methodologie. Hij is de auteur van een zeer leesbaar boek op dit gebied, 'The methodology of economics (or how economists explain)' dat verscheen in 1980.

Hoe kwam hij ertoe om zich op de methodologie te gaan richten?

'Altijd heeft De Grote Vraag, hoe weet je of iets waar is, mij beziggehouden. Ook in de economie. Toen ik de orthodoxe theorie van het konsumentengedrag moest bestuderen, was ik erg bezig met de vraag: moet ik dit nu geloven? Dus probeerde ik met docenten de diepere filosofische betekenis van het begrip indifferentie te bediscussiëren, wat zij natuurlijk vermeden omdat het een erg moeilijke kwestie is. Je moet het als student leren om je examens te halen, maar de vraag of ik dit nu ook moet geloven heeft mij nooit losgelaten.'

'Methodologie, en mijn opvatting daarover is sterk in de geest van Popper en Lakatos, houdt zich bezig met dit probleem van aanvaarding en waardering van theorieën. Ik wil weten wanneer ik goede redenen heb om een theorie aan te hangen. Bestudering van methodologie heeft mij hierbij veel geholpen. Toen ik in 1963 in Engeland kwam, was Popper nog verbonden aan de London School of Economics (L.S.E.). Zijn invloed op mij was enorm. Later heb ik wel wat koud water over me heen laten komen, maar ik ben nog altijd erg Popperiaans.'

Zoals we in de vorige Rostra zagen, is de kern van Poppers denken de falsifikatieleer. Wetenschappelijke theorieën moeten weerlegbaar, falsifieerbaar zijn. Een theorie die botst met de feiten moet worden verworpen. De wetenschapsfilosoof Imre Lakatos heeft dit

principe overgenomen, en er een wat ruimere inhoud aan gegeven door niet over statische theorieën, maar dynamische 'onderzoeksprogramma's' te spreken. Popper en Lakatos hielden zich vooral met de natuurwetenschappen bezig. Blaug verdedigt deze zienswijze ook in de economie. De eerste bijdrage van Blaug aan de methodologie stamt uit 1974.

'Het begon voor mij met een nu befaamde conferentie die door Imre Lakatos werd georganiseerd. Lakatos, een heel goede vriend van mij, overleed helaas vlak voordat de conferentie begon. Mijn bijdrage aan de conferentie was waarschijnlijk de eerste poging om het denken van Lakatos op de economie toe te passen. Ondertussen ben ik wel sceptischer geworden, maar dat is heel natuurlijk. Ik ben me allerlei problemen bij het toepassen van deze methodologie gaan realiseren.'

Apriorisme

'Maar door teveel de nadruk te leggen op de problemen van toetsen, werk je naar het apriorisme toe. Je eindigt met te stellen dat toetsen niet slechts moeilijk is, maar zelfs onmogelijk. En hoe kan je dan ooit besluiten of een theorie waar is? Gewoonlijk is dan het antwoord dat de theorie in overeenstemming met filosofische, politieke of sociale uitgangspunten is, of dat de theorie a priori waar is. Dat is de opvatting van de 'Oostenrijkse' methodologie van Ludwig von Mises. Voor een Popperiaan is dat de grote vijand, de grote schurk. Ik geloof vurig dat toetsen mogelijk is. Moeilijk, maar mogelijk.'

'Je kan proberen te laten zien hoe wetenschappers, ook economen, tot het laatste loodje vechten om in een periode van verandering hun theorie overeind te houden. Het is erg moeilijk voor mensen om theorieën waar ze van houden op te geven op grond van empirische weerlegging. Je kan altijd fiedelen met weerleggingen, voor mij is dat echter geen reden te meer om te benadrukken hoe belangrijk het is theorieën met de werkelijkheid te konfronteren. Al die verhalen dat toetsen er niet toe doet zijn erg reaktionair, erg gevaarlijk en geven je een vrijbrief te ge-

loven wat je maar wilt. Alles is dan even waar, er is geen enkele manier meer om te bepalen of marxisme waar is of niet, het is zelfs niet meer toegestaan je dit af te vragen. Het wordt als in 1968, toen radicale studenten in een discussie met docenten plachten te zeggen: 'Nou, dat is uw paradigma, terwijl mijn paradigma enzovoorts'. Het kapt alle discussie. Het is een open uitnodiging tot obscurantisme en irrationalisme. Ik denk dat dit zeer gevaarlijk is. Ik sta er op dat sommige theorieën fout kunnen zijn, en dat er een manier moet zijn om dit te ontdekken. Ja, natuurlijk, dit is moeilijk, laat ons daar nooit naïef over zijn, maar ik verafschuw het idee dat het zinloos is om te discussiëren over je opvattingen. Het verkoopt altijd goed als je aantoon dat wetenschappers ook maar geloven wat ze geloven. Dat het geen speurders naar de waarheid zijn, maar ideologen in witte jassen. Dat is intellectueel fascisme.'

Ekonometrie

De hang naar steeds diepere causaliteit is niet het enige verschil tussen natuur- en sociale wetenschappen. In de economie zou met behulp van de ekonometrie Poppers falsifikatiebeginsel in praktijk kunnen worden gebracht. Je zou dus verwachten dat de tristen grondig door de methodologen worden bestudeerd, doch het tegendeel is waar. Watkins ziet de ekonometrie ook niet als de natuurwetenschappelijke oplossing voor de economie.

'Je zou je het volgende kunnen voorstellen. Iemand maakt een computersimulatie, geeft niet of het voor analyse van markten of stemgedrag is bedoeld, met verschillende aan te passen parameters. Hij laat het programma lopen, en het blijkt behoorlijk maar niet perfect te werken. Het is niet hopeloos, maar het kan beter. Dus sleutelt hij wat aan de parameters, voegt misschien wat aan het model toe, en zo kan het jaar op jaar doorgaan. Het valt te vergelijken met de permanente aanpassing van het stelsel van Ptolemeus, maar met een verschil. Vanuit een theoretisch perspectief was het gesleutel aan dat stelsel onbevredigend, maar voor de gebruikers, zeevaarders bijvoorbeeld, was het heel zin-

vol. Er was een voortdurende toenadering van empirie en theorie, en de navigatie kon steeds beter worden.'

Ik wil niet een heel waardevol gebied in de wetenschap veroordelen, maar het probleem met ekonometrie is dat de vraag naar tonijn steeds verandert. Je kan je voorstellen dat een simulatieprogramma voor een Ptolemaïsch zonnestelsel het steeds beter gaat doen, maar in de ekonomie ligt dat moeilijker. Mensen veranderen, modes veranderen, culturele waarden veranderen.'

'Vroeger was ik van mening dat de natuurwetenschappen voor soortgelijke problemen stonden, maar ik ben langzaam van mening veranderd. Ik denk dat er grote verschillen met de sociale wetenschappen zijn, en dat je niet zomaar normen en methoden die in de natuurwetenschappen voldoen, voor de sociale wetenschappen kan neergooien met de mededeling dat deze zich hier ook aan moeten houden. Als we een simplistisch Popperiaans schema maken, dan kunnen we drie categorieën van theorieën onderscheiden. Ten eerste onfalsifieerbare theorieën. Ten tweede falsifieerbare, en inderdaad gefalsifieerde theorieën. En ten derde falsifieerbare, maar nog niet gefalsifieerde theorieën. Ik wil niet zeggen dat het zo is, maar het is heel goed mogelijk dat deze derde categorie in de sociale wetenschappen leeg is. Een verschil tussen Lakatos en Popper is dat bij Lakatos een onderzoeksprogramma het beter kan doen dan een ander, ook al wordt het programma in een aantal gevallen weerlegd. Lakatos neemt falsifikaties in vergelijking met Popper wat minder serieus, en is daarom wat minder moeilijk toe te passen in de ekonomie.'

Blaug en trie

Ook Blaug ziet deze verschillen tussen natuurwetenschappen en ekonomie.

'Niemand kan beweren dat er geen grote verschillen zijn, dat constanten in de ekonomie niet veranderen. Bovendien bestuderen natuurwetenschappers veel meer dan ekonomen een gesloten systeem. Maar dat wil niet zeggen dat een andere methode van aanvaarding nodig is. Wel heeft mijn idee over methodologie grote consequenties voor het ekonomieonderwijs. Er zou veel grotere aandacht voor toegepaste ekonometrie moeten zijn. In mijn boek heb ik te weinig aandacht aan ekonometrie gegeven. Maar eigenlijk kunnen ekonometristen het zonder hulp van ekonomen: het zijn onbewust methodologen. Maar als je gelooft in toetsen, moet je de ekonometrie behandelen en bijvoorbeeld het debat over statistische gevolgtrekking en de Bayesiaanse kritiek. Maar ekonometristen zijn hier zelf al mee bezig.'

Klappholz

Een andere methodoloog, die zich zonder omwegen schuldig verklaart aan het veronachtzamen van ekonometrie, is Kurt Klappholz. Pool van geboorte, kwam via een concentratiekamp in Engeland waar hij studeerde, en momenteel net als Watkin aan de L.S.E. doceert. Is Popper bruikbaar in de ekonomie?

'Of steun ik Bruce Caldwell, is dat wat je wilt weten? Popper is door Lakatos bekritiseerd op grond van het feit dat zijn methodologie niet

spoorde met de gang van zaken in de werkelijkheid. Dat lijkt mij een belangrijk kritiekpunt. Caldwell vecht echter zelfs de 'één methode-stelling' aan. Er is wetenschap zus, en wetenschap zo. Dat raakt een fundamenteel epistemologisch (kennistheoretisch) punt, namelijk dat er wegen tot kennis zijn buiten de wetenschappelijke. Ik moet daarvan nog worden overtuigd. Wat is die andere weg naar kennis dan? Als het niet toetsen is, en Lakatos geeft daartoe wel goede voorbeelden, wat is het dan wel? Het methodologisch pluralisme van Caldwell leidt er toe dat alles mag. Persoonlijk denk ik dat Caldwell nog geen koe van een theorie kan onderscheiden.'

Klamer

Een nieuwe ster aan het methodologisch firmament is Arjo Klamer. Studeerde en werkte aan de UvA en de SEO, vertrok in 1977 naar Duke University in de VS en doceert nu aan het Wellesley College bij Harvard. Van hem verscheen in 1984 het boek 'Conversations with Economists' (de Engelse uitgave heeft een andere titel: *The New Classical Macroeconomics*). Klamer werkt aan een boek met de titel 'The Art of Economic Persuasion'. Hij is een leerling van prof. Klant, maar ietwat ondeugend.

'Popper vind ik boeiend om te lezen, net als Klant. Maar ik vraag me altijd af, of je daarmee nou echt kan begrijpen wat ekonomen *doen*, waarom er problemen ontstaan in het verkeer tussen ekonomen, de dialogen die plaatsvinden onder ekonomen. Als je Popper volgt, ga je je gauw richten op de logische structuur van theorieën. Het onderscheid tussen grondtheorie en specifieke theorie, dat Klant in navolging van Papandreou maakt, komt daar vandaan. Het is natuurlijk nuttig, maar er is meer aan de hand.'

Dom

'In Amerika begon ik een dissertatie terwijl een vriend van me bezig was een 'Lakatosian Reconstruction' van de nieuw klassieke ekonomie te maken. Het bevredigde hem niet, hij vond het vrij steriel, gut ja, dan ontdek je dat het progressief is of niet. So what. Wat ik wel kan zien, is dat ook al konkludeerde hij dat het degenererend was, dat iedereen er enorm door gegrepen werd. Wat betekent dat dan? Hij zegt, ja dat ekonomen toch een beetje dom zijn.'

'Dat antwoord bevredigde mij niet. Blijkbaar is er meer op grond waarvan ekonomen zich laten overtuigen. Voor de één werkt een empirisch argument. Iemand anders, die veel theoretischer is ingesteld, wil dat je duidelijk kan maken dat een theorie verband heeft met andere theorieën die al ontwikkeld zijn. Weer een ander wil dat het in het wereldbeeld waar hij aan gewend is, past. De één wordt aangetrokken door een mechanistisch wereldbeeld, de ander door een organisch. Het is dus een heel complex proces.'

Klamer geeft een geheel nieuwe kijk op ons onderwerp. Hebben we het nu nog wel over wetenschap, is er een verband tussen overtuigingskracht en waarheid?

'Dit is juist wetenschap. Voor mij is er wel zo'n verband. Maar het is niet alleen dat jij daar maar zit te overtuigen. Het gaat om het

gesprek, en dat betekent dat er deelnemers aan dat gesprek zijn. Je zal merken dat als je naar de L.S.E. of Duke gaat, er andere criteria, andere verwachtingen voor je wetenschap zijn dan in Amsterdam. In Amerika zijn ze zeer theoretisch. Als je daar wilt overtuigen, moet je ook met goede theoretische verhalen komen.'

'Dat heeft allemaal met de waarheid te maken. Het empirische ideaal, of het positivistische, heeft nog heel veel met de traditie van Descartes en Kant te maken, het benadrukt identiteit. Wat ik nu zeg benadrukt het verschil, en heeft meer te maken met Aristoteles, Burckhart. Dat wordt door positivisten altijd opgevat als relativistisch gepraat, terwijl ik zeg: absoluut niet. Het is niet het 'anything goes' van Paul Feyerabend. Daar haal ik mijn schouders over op want dat is duidelijk niet waar. Je kan niet alles doen wat je wilt in een gesprek.'

Een toetstoets

Waarom zouden we de hiervoor geschetste opvattingen over methodologie niet gewoon op z'n Poppers toetsen? Een voor de hand liggende 'case' is de strijd tussen Keynesianisme en monetarisme. Voor Blaug was dit een aangevoertje. *Blaug*: 'Het tanende succes van Keynes in de vijftiger (!) en zestiger jaren is een prachtvoorbeeld. Was het empirische toetsing die de ontgoocheling van Keynesiaanse ekonomen veroorzaakte, of omdat de theorie niet meer bij hun sociale en politieke opvattingen paste? Het einde van de stabiele Phillipscurve, waarop de Keynesiaanse theorie was gebouwd, is een prachtvoorbeeld van empirische weerlegging. Tijdens een recent congres in Cambridge zei prof. Klant: misschien geldt dit voor makro-ekonomie, maar niet voor mikro.'

Navraag bij Klant leert dat hij alles behalve van mening is dat er zelfs maar van een weerlegging van het Keynesianisme sprake is.

Ook Klamer is het er niet mee eens. *Klamer*: 'Ga maar aan Tobin vragen, of Blinder of Modigliani, die zullen het er direct mee oneens zijn. Je kan er voortdurend ove kibbelen. Ik weet ook niet precies wat voor een weerlegging er is, tenzij het een hele vage en algemene is, dat we ontdekt hebben dat de ekonomische wereld er wat chaotischer uit ging zien.'

De buitenstaander Watkins meende ooit dat de Times enkele jaren geleden het salomonsoordeel ging vellen. *Watkins*: 'Een artikeltje gaf een simpele toets om de juistheid van het monetarisme te staven. Neem voor een land de verandering in geldgroei, corrigeer deze voor produktiviteitsgroei, projekteer dat twee jaar vooruit en dat is dan de voorspelling voor de inflatie op dat moment. Het artikel gaf indrukwekkende empirische voorbeelden. Een paar jaar later schreef dezelfde auteur een bijna gelijk artikel. Alleen was twee jaar nu veranderd in vijf jaar....'

Hugo Keuzenkamp

P.S. In het stuk in de vorige Rostra zijn wat zinnen weggevallen en door elkaar gehaspeld. Vooral het stukje over Lakatos had hieronder te lijden. Excuses.

Ontwerpnota of wegwerpnota?

Enkele weken geleden werd de ontwerpnota 'Alcohol en Samenleving' gepresenteerd. In deze nota worden een aantal maatregelen aangekondigd waarmee staatssecretaris van der Reijden (volksgezondheid) het alcoholgebruik in Nederland wil terugdringen. In hoeverre zijn de voorgestelde maatregelen zinnig en in welke mate wordt het beoogde doel bereikt?

Kosten

Koning Alcohol heeft de gemiddelde Nederlander sinds de tweede wereldoorlog steeds steviger in zijn greep gekregen. De laatste veertig jaar geeft een verviervoudiging van het alcoholverbruik te zien. De eens zo onschuldig ogende Bacchus is uitgegroeid tot een serieuze vijand des volks.

Reeds sinds lange tijd wordt uit verschillende hoeken van de samenleving gepleit voor een nationale alcoholpolitiek. De maatschappelijke kosten veroorzaakt door de drankduivel (in de nota wordt gesproken van de kosten die voortkomen uit absenteïsme, ziekten, ongevallen, een lagere arbeidsproductiviteit en arbeidsomgeschiktheid) belopen per jaar vele miljarden, een veelvoud van de totale opbrengst!

Anno 1985 is het ook de overheid duidelijk geworden dat op de huidige weg niet kan worden doorgegaan, dat de overheidsbemoeiens met dit enorme maatschappelijke probleem intensiever moet worden.

Nota

Aldus kwam van der Reijden op donderdag 4 oktober met de ontwerpnota 'Alcohol en Samenleving' op de proppen. In deze nota worden de volgende maatregelen voorgesteld:

1. verbod van radio- en tv-reklame voor alcoholica
2. verkoopverbod voor alcoholica in voetbalstadia en benzinestations
3. beperking van openingsuren voor horeca en sportkantines
4. strengere huisregels voor sportkantines, buurt- en clubhuizen ter vermindering van het verbruik
5. bevoegdheid aan gemeenten geven om de verkoop van bier, wijn of gedistilleerd in avond- en zondagswinkels te beperken of zelfs geheel te verbieden.

Het kabinet wil verder een voorlichtingscampagne gaan voeren om de mensen te overtuigen van de schadelijke gevolgen die overmatig alcoholverbruik kan hebben. Met een dergelijke campagne had men al veel eerder moeten komen. Alleen door te streven naar een mentaliteitsverandering zal op de lange duur het verbruik een daling te zien geven. Op steeds jongere leeftijd komt de jeugd in aanraking met alcohol. De overheid zal bij de wortel moeten beginnen. Op reeds jeugdige leeftijd moet een ontmoedigingsbeleid worden gestart door op de gevaren van alcohol te wijzen.

Accijns

In de hele nota wordt met geen woord gerept over hét middel bij uitstek: verhoging van de

accijns. Een van de belangrijkste redenen van stijging van het verbruik is juist de in verhouding tot andere produkten gedaalde prijs van alcoholhoudende dranken. Indien de prijselasticiteit van de vraag naar alcoholische dranken in ogenschouw wordt genomen zien wij dat deze voor bier tussen 0.3 en 0.8 ligt, voor wijn tussen 0.6 en 1.3 en voor gedistilleerd is deze het hoogst, tussen 0.8 en 2.0. Hieruit kan worden afgeleid dat door verhoging van de accijns (en daarmee dus ook de prijs) de consumptie zal afnemen. De accijnspolitiek in de Scandinavische landen heeft in ieder geval zijn vruchten afgeworpen. Het verbruik aldaar is aanzienlijk geringer dan in Nederland. Een uitzondering hierop vormt overigens Denemarken waar het verbruik hoger is dan in Nederland terwijl de accijns te vergelijken is met de rest van de Scandinavische landen.

Verhoging van de accijns zal in tegenstelling tot de in de nota genoemde maatregelen geen aderlating betekenen voor de schatkist. De gedeerde inkomsten veroorzaakt door de vermindering van het verbruik zullen ruimschoots worden goedgeemaakt door de hogere accijns. Verwacht mag zelfs worden dat door deze verhoging de totale opbrengst toe zal nemen.

Effectiviteit

De voorgestelde maatregelen zijn volgens mij allereerst niet effectief en als ze dat wel zijn, zullen ze zeker een vermindering van overheidsinkomsten betekenen. In een tijd als deze lijkt mij dit niet echt gewenst.

Eerstgenoemde maatregel, het verbod van radio- en tv-reklame, zal slechts een substitutie teweegbrengen tussen de verschillende merken onderling. Ik geloof niet dat er in dit geval een behoefte wordt gekweekt door reclame. Een ondersteuning voor deze veronderstelling is dat het verbruik de afgelopen jaren vrij constant is gebleven.

De andere voorgestelde maatregelen betekenen in principe een beperking van het aantal verkooppunten dan wel een beperking van de openingstijd. Bij de verstreckende gevolgen die deze maatregelen kunnen hebben voor de betrokken instanties staat men amper stil. Een schande in tijden van toenemende werkloosheid en economische recessie (wat een modewoorden!).

Ook de keuze van de verschillende instanties bevreedden mij enigszins. Alsof men naar een voetbalwedstrijd gaat om zich lekker vol te laten lopen. Waarom juist benzinestations,

avond- en zondagswinkels? Hierdoor verwacht ik eerder een toename dan een afname. Per slot van rekening is een voorraadjie voor het onverwachte bezoek in de avonden en de weekends zo aangelegd en wat men eenmaal in huis heeft dat wordt nu eenmaal geconsumeerd.

En als de kroeg eerder dicht gaat dan kom ik gewoon wat vroeger.

De enige maatregel waarin ik fiducia heb is het opstellen van strengere huisregels voor club- en buurthuizen en sportkantines, althans indien hiermee wordt bewerkstelligd dat er een bewustwordingsproces bij zowel volwassenen als jeugd optreedt.

Het alcoholprobleem zal zonder meer nog vele jaren het zorgkind van de overheid blijven. Wil van der Reijden dit probleem op een serieuze en volwassen manier aanpakken dan zal dit pakket onzinnige maatregelen vervangen moeten worden door een accijnsverhoging, hoe spijtig dit ook is voor de matige drinker.

Mijns inziens is echter het alcoholprobleem een structureel en geen conjunctureel probleem zodat accijnsverhoging op lange termijn op zich niet voldoende is. Het zij nogmaals gezegd: in de toekomst moet worden gestreefd naar een mentaliteitsverandering.

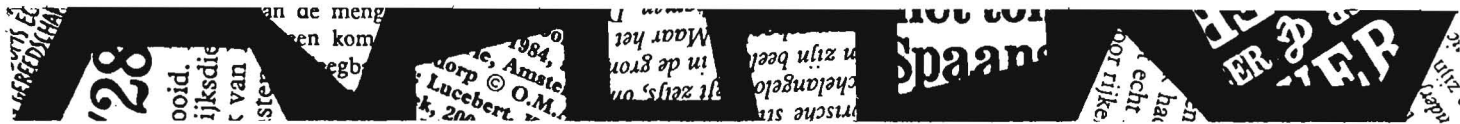
Bezwaren

Tot slot wil ik nog even stilstaan bij een aantal bezwaren die kleven aan verhoging van de accijns.

Allereerst wordt zoals eerder gesteld de matige drinker die toch al voor een overgroot deel van de lasten opdraait nog eens extra gepakt. Ik acht dit een vervelende situatie mede omdat het sociale aspect van 'een drankje' hiermee onderschat wordt (niet geheel onaanneemelijk lijkt het mij dat het gebruik van alcohol ook kostenbesparend kan werken). Ten tweede kun je je afvragen hoever de overheidsbemoeiens moet gaan. Heeft Vadertje Staat al niet te veel een vinger in de pap. Mag de consument zelf niet uitmaken wat goed voor hem of haar is! Consumptiesoevereiniteit hoort toch bij een democratie?

Afwegen van belangen zal zeker meespelen om uiteindelijk te komen tot een nationale alcoholpolitiek. Ik denk dat die jongens in Den Haag daar wel uit zullen komen.

RB

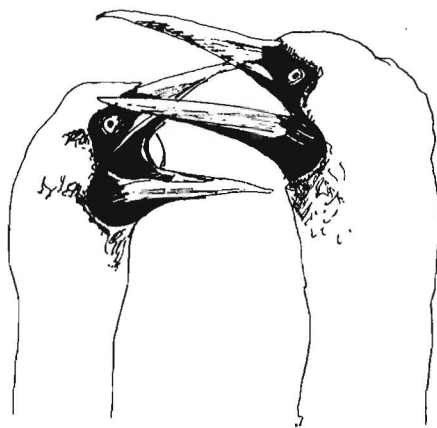
Pikorde

'Er is vermoedelijk geen plaats op aarde die niet eens door de schaduw van een vogel verduisterd is.' Dat zei een beroemde Engelse vogelkenner die alvorens deze gewaagde uitspraak te doen een lapje grond van vier vierkante meter gedurende honderdtachtig dagen bestudeerde. Hij zat er naast op zijn vissersstoeltje (hij kan zich nu de uitvinder van het vogelkrukje noemen) en noteerde elke schaduw in een boekje. Hij stopte de waarnemingen in zijn personal computer, verrekende het geheel met de gemiddelde vlieghoogte en de gemiddelde oppervlakte van een vogel in vlieghouding en korrigeerde de uitkomsten voor seizoensinvloeden en geografische afwijkingen. Vogels blijven tenslotte niet het hele jaar op hun Engelse boomtak zitten en vliegen soms duizenden kilometers naar oorden waar het prettiger toeven is. De uitkomst die na al zijn berekeningen uit de computer kwam vergeleek hij met het totale aardoppervlak en dat bracht hem tot de verbluffende bewering dat er waarschijnlijk geen plekje op deze wereld is waar niet ooit eens een vogel overheen heeft gevlogen.

Ja, het is een nijver volkje, die vogelvrienden. Geroemd om hun ijzeren doorzettingsvermogen schrikken ze er niet voor terug uren gecamoufleerd in een boom te zitten om het gedrag van vogels te observeren.

Men ontdekte bijvoorbeeld dat houtduiven 95% van de uren met daglicht voedsel moeten zoeken om te overleven. Een vink doet gemiddeld vijfenveertig seconden over een zonnebloempit pellen tegenover een groenling tien seconden. Het is voor een vink efficiënter kleinere zaden zoals gierst te eten, hoewel hij zonnebloempitten misschien veel smakelijker vindt. Onderzoek naar het smaakvermogen van vinken en groenlingen ontbreekt nog, dus of een groenling zonnebloempitten echt lekkerder vindt dan gierst of ze alleen uit efficiëntie eet, is onbekend.

Een vogel raakt in een zogenaamde badstemming bij het zien van badende vogels.

Binnen de kortste keren kan de vogel zijn badlust niet meer bedwingen en gaat enthousiast mee spetteren om zijn minstens drieduizend veren te reinigen. In de vogelwereld is de concurrentie om voedsel, partner en rustplaats groot. De meest agressieve, sterke vogels hebben het meeste succes, verlegen vogels komen niet aan de bak. Iedere vogel heeft een plaats in de groep en accepteert de hiërarchie die na gevechten om de macht ontstaat en redelijk stabiel is. Bij het pikken van voedsel hebben de sterkere vogels voorrang boven de vogels met een lagere status. Ook als verschillende soorten bij elkaar zijn ontstaat er een 'pikorde'. Spreeuwen hebben bijvoorbeeld de eerste keus, huismussen de tweede waarna koolmezen volgen. De koolmezen jagen de pimpelmezen weg die op hun beurt de zwarte mezen

wegjagen. Driehoeksverhoudingen binnen de pikorde zijn ook mogelijk. Als A de macht heeft over B en B over C, kan C ondergeschikt zijn aan A.

Vogelkenners kunnen het gedrag van vogels aardig beschrijven maar dat er ook oorzaken van dat gedrag zijn is al heel wat moeilijker te begrijpen voor de mannen met verrekijkers. Logischerwijze zou A ook over C moeten heersen, A is immers agressiever dan B en B sterker dan C. Naar de verklaring voor de relatie A-C kunnen we slechts raden.

Over de invloed van het instellen van de zomertijd op het gedrag van vogels is nog weinig bekend. Zeehonden en walvissen krijgen de nodige aandacht maar vogels zijn tot op de dag van vandaag geen hot item. Toch is ieder jaar de verwarring onder de vogels groot als de nacht opeens een uur korter is. Vogels hebben een zeer nauwkeurig gevoel voor tijd en een uur minder slaap kan hun gedrag weken ontregelen. Ze lopen eigenlijk steeds een uur achter, wat door hun volgeplande dag maar langzaam wordt ingehaald. Vooral voor trekvogels die tijdelijk in ons land verblijven betekent de zomertijd een extra complicatie in hun jachtige, mondaine leven. Ze denken uiteindelijk even verlost te zijn van de vele tijdsaanpassingen waar ze tijdens hun vluchten rond de aarde rekening mee moeten houden. Trekvogels maken soms dagen van achtentwintig uur als ze naar het westen vliegen of van twintig uur als ze naar het oosten gaan. Dat vergt vooral een grote flexibiliteit in het verwerven van voedsel en een rustplaats. Als de trekvogels op hun tijdelijke verblijfplaats uitrusten van al het reizen doen ze energie op voor het volgende vertrek. De zomertijd kan de zwakkere exemplaren uit de groep fataal worden. Zelfs onder de fanatiekste vogelkundigen is dit een miskend probleem. Dat politici met vogels niet kunnen scoren is niet zo verbazingwekkend, maar de echte vogelliefhebber zou toch beter moeten weten.

Belderok

Beurzen voor voortgezette studie in de Verenigde Staten 1986-1987

Studenten en afgestudeerden van het wetenschappelijk onderwijs en het hoger beroepsonderwijs komen in aanmerking voor FULBRIGHT (en enkele andere) beurzen voor voortgezette studie in de Verenigde Staten.

FULBRIGHT beurzen voor studie voor een Amerikaanse graad (of passend in de Nederlandse studie-opzet)

VAKGEBIED ONBEPERKT; voorkeur voor 'American Studies', de geesteswetenschappen en de maatschappijwetenschappen

VOORWAARDEN - tenminste twee jaar studie, resp. afgestudeerd aan het wetenschappelijk of hoger beroepsonderwijs
- zeer goede studieresultaten
- toelating tot 'graduate' studie aan een Amerikaanse universiteit
- Nederlandse nationaliteit en/of studierend in Nederland

TOELAGE \$ 2.500 - \$ 7.000 (één 'volledige' beurs van \$ 10.000) en of reiskosten

SLUITINGSDATUM 1 MAART 1986

FRANK BOAS FELLOWSHIP in 'International Legal Studies' op HARVARD LAW SCHOOL

VAKGEBIED INTERNATIONAAL RECHT

VOORWAARDEN - Mr. graad met specialisatie in internationaal recht
- zo mogelijk enige jaren praktijkervaring

TOELAGE - vrijstelling van collegegeld
- gedeeltelijke tegemoetkoming in de kosten van levensonderhoud
- reiskosten

SLUITINGSDATUM 1 NOVEMBER 1985

ITT (International Telephone and Telegraph Company) FELLOWSHIP

VAKGEBIED ONBEPERKT

VOORWAARDEN - tenminste twee jaar studie aan het wetenschappelijk of hoger beroepsonderwijs
- uitmuntende studieresultaten
- bereidheid te studeren voor een Amerikaanse 'Master's'-graad

TOELAGE - kosten van levensonderhoud
- collegegeld en boeken
- reiskosten

SLUITINGSDATUM 1 NOVEMBER 1985

VERA LIST FELLOWSHIP aan de NEW SCHOOL FOR SOCIAL RESEARCH IN NEW YORK CITY

VAKGEBIED ECONOMIE, WIJSBEGEERTE, PSYCHOLOGIE, ANTROPOLOGIE, POLITICOLOGIE

VOORWAARDEN - doctoraal examen
- uitstekende studieresultaten

TOELAGE - vrijstelling van collegegeld
- studiebeurs van \$ 600 per maand

SLUITINGSDATUM 15 JANUARI 1986

PROCTER & GAMBLE FELLOWSHIP

VAKGEBIED BUSINESS ADMINISTRATION

VOORWAARDEN - doctoraal of ingenieursexamen (of daarmee vergelijkbare opleiding in Europa)
- uitmuntende studieresultaten
- toelating tot de MBA studie en zeer goede resultaten voor de Graduate Management Admission Test (GMAT)

TOELAGE \$ 5.000

SLUITINGSDATUM 1 MAART 1986

BROCHURES EN AANMELDINGSFORMULIEREN zijn verkrijgbaar bij NETHERLANDS AMERICA COMMISSION FOR EDUCATIONAL EXCHANGE
NIEUWE SPIEGELSTRAAT 26, 1017 DG AMSTERDAM 020-242435

NB: TOELATING TOT GRADUATE STUDIE:

Veel Amerikaanse universiteiten sluiten al op 31 december 1985 de inschrijving voor het academisch jaar 1986-1987. Daarom is het noodzakelijk dat belangstellenden zich zo spoedig mogelijk wenden tot de AFDELING STUDIEVOORLICHTING van de Commissie, waar advies en inlichtingen gegeven worden over het hoger onderwijs en over inschrijvingsprocedures.

GEOPEND: maandag-vrijdag 13.00 - 17.00 uur

TELEFOON: 020-241514 9.00 - 12.00 uur

ADRES : Nieuwe Spiegelstraat 26, 1017 DE Amsterdam

AFGESTUDEERDEN van het universitaire onderwijs of het hoger beroepsonderwijs, resp. **MEDEWERKERS** met een wetenschappelijke functie bij het Nederlandse universitaire onderwijs, het hoger beroepsonderwijs of vergelijkbare wetenschappelijke instellingen kunnen in aanmerking komen voor FULBRIGHT beurzen voor wetenschappelijk onderzoek en onderwijs in de Verenigde Staten.

VAKGEBIED ONBEPERKT, voorkeur voor 'American Studies', de geesteswetenschappen en de maatschappijwetenschappen

VOORWAARDEN - duidelijk plan voor onderzoek en/of onderwijs, resp. affiliatie met een Amerikaanse universiteit of wetenschappelijke instelling
- aantoonbare betrokkenheid bij wetenschappelijke ontwikkelingen en (zo mogelijk) onderzoekservaring
- Nederlandse nationaliteit of vaste aanstelling

PERIODE minimaal drie tot maximaal twaalf maanden in het academisch jaar 1986 - 1987

TOELAGE afhankelijk van de duur van het project, eventuele doorbetaling van salaris en/of andere fondsen tot maximaal \$ 9.000 en/of reiskosten.

SLUITINGSDATUM 15 DECEMBER 1985

BROCHURES EN AANMELDINGSFORMULIEREN zijn verkrijgbaar bij NETHERLANDS AMERICA COMMISSION FOR EDUCATIONAL EXCHANGE
NIEUWE SPIEGELSTRAAT 26, 1017 DG AMSTERDAM 020-242435

Raad & Daad

Dit keer is de besproken vergadering slechts één maand oud. De 155ste vergadering van 2 september 1985, vol met benoemingen.

Een kleine commissie met als leden prof. Klant, prof. Verburg en ondergetekende, bijgestaan door Cosijn en de personeelsconsulent, had zich gebogen over de voordrachten voor UHD's ad personam.

U weet uiteraard nog dat een Universitair HoofdDocent de nieuwe rang is die tussen hoogleraar en universitair docent in ligt.

In deze rubriek is reeds de verdeling van structurele UHD-plaatsen behandeld. Dit ging over plaatsen/vakken waarvan de faculteitsraad vindt dat daar een medewerker op UHD-nivo gewenst is.

Nu gaat het over eventuele personen van UHD-nivo waarvoor geen structurele plaats was. De commissie ontving een twaalfstal voordrachten. Uiteindelijk deed ze aan de raad een voordracht van twee personen. Deze personen voldoen niet alleen aan de minimum-eisen van UHD's, maar hun benoeming werd ook van 'aan noodzaak grenzende wenselijkheid' geacht.

Overigens is het aantal UHD's voor de faculteit uitgebreid. Daartoe is er nu een procedure opgestart waardoor ook deze extra ruimte voor 1 januari 1986 kan zijn verdeeld.

Monetaire economie

Nog meer benoemingen. De benoemingscommissie monetaire economie (vacature Kessler) kwam met een tweevoudige voordracht. Bij de raadsbehandeling bleek de vakgroep-macro nog enige twijfels te hebben. De vakgroep zelf had via een brief één bezwaar genoemd maar twee vakgroepsleden in de raad (Jager, de Klerk) noemden nog een bezwaar dat in de vakgroep leefde.

Een raadsmeerderheid verzocht de commissie, ondanks de pleidooien van plaatsvervangend commissievoorzitter Van Winden, nadere opheldering te geven. Volgende raad meer hierover.

Inmiddels heeft de commissievoorzitter Driehuis de halstarrigheid van de vakgroep zo hoog opgenomen dat hij het vakgroepvoorzitterschap heeft neergelegd. Driehuis had kort daarvoor Thoben als voorzitter opgevolgd. Na 'één weekend' voorzitter te zijn geweest wordt hij nu weer door Thoben opgevolgd.

Kort geding

De vakbonden hadden een kort geding aangespannen tegen het College van Bestuur inzake de invoering van de BUWP. De UHD-procedure is daar een onderdeel van.

De president van de Amsterdamse rechtbank, Mr Asscher, gaf de bonden gedeeltelijk gelijk; er is sprake van een reorganisatie waartoe de 'reorganisatiecode' dient te worden toegepast. De gevolgen van die uitspraak hebben voornamelijk betrekking op faculteiten die de UHD-procedure nog niet hebben afgerond, in casu Rechten en Theologie.

Onder de processtukken bevond zich ook een voorstel van de bonden met betrekking tot gedeeltelijke UHD-benoemingen. Dit houdt in dat iemand voor minder dan de werktijd UHD-er kan worden. Het College van Bestuur was daar oorspronkelijk tegen; de minister wenste het niet. Mr Asscher achtte bewezen dat de Universiteit van Amsterdam in deze Autonomie bezit. De faculteitsraad wenst nu daarom van het College te vernemen of zij

nog steeds haar oude standpunt vasthoudt. Inmiddels heeft de raad uitgesproken dat eventuele gedeeltelijke UHD-benoemingen een minimumomvang van 0,5 fte dienen te hebben.

Een voorstel van de PvdE om geen plaatsen voor nieuwe ontwikkelingen te reserveren wordt aangehouden.

Overig

De raad heeft een benoemingscommissie economische geschiedenis ingesteld. De leden zijn Faber (Letterenfaculteit), Reuten, Son, Thoben, Van der Voort en Van der Zijpp (voorzitter). Cosijn is toegevoegd als ambtelijk secretaris.

Het College van Bestuur heeft deze voordracht inmiddels overgenomen. Een brief van Van der Voort tot wijziging van de commissie is noch door het Dagelijks Bestuur, noch door het College van Bestuur overgenomen.

De heer Wahab is benoemd als secretaris van de Commissie Wetenschapsbeoefening ter opvolging van Pieter Boot die een baan bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid accepteerde. Vooralsnog lijkt de eerste beleidsdaad van Wahab dat hij vooruitlopend op de invoering van de WWO'84 al vast de studenten van de adreslijst heeft geschrapt; sinds zijn benoeming heb ik geen uitnodiging meer ontvangen.

Met betrekking tot de tweede fase opleiding verzocht de Nobas het bestuur om te kijken welke mogelijkheden er zijn om samen met het bedrijfsleven opleidingen te starten.

Marcel Michelson

De volgende tien personen hebben de boekenbonnen van Rostra's lezersonderzoek gewonnen.

De tien gelukkigen

E. Steketee
Graaf Florisstraat 16 II
LN Amsterdam

J.H.G. Taat
Herengracht 20
1398 AA Muiden

E. Hoving
Kinkenhof 49
1742 JB Schagen

E.J. Dasselaar
Mackaylaan 32
1412 CP Naarden

R. Schilt
Thorbeckelaan 21
1981 CH Velsen-Zuid

R. Neefjes
Kanaalstraat 168 II
1054 XR Amsterdam

E. Hermsen
Jan Hanzenstraat 1 I
1053 SJ Amsterdam

M. Schadé
Nieuwendammerdijk 46
1025

R.S. Schaap
Zeevaarhof 229
1034 RK Amsterdam

C.S.M. van Asselt
Van Eeghenstraat 8 hs
1071 GE Amsterdam

scheltema holkema vermeulen | *boek ver kopers*

Een ruime keuze op het gebied van:
accountancy, financiering, automatisering, marketing
organisatie, economie, geografie

Goossens, L. en Pauli, F. - Sportsponsering. Handleiding voor bedrijven en sportorganisaties
1985, Kluwer f 47,50

Hahn, F. - Money, Growth and Stability
1985, Basil Blackwell f 135,80

Hollander, Samuel - The Economics of John Stuart Mill
vol. 1 Theory and Method
vol. 2 Political Economy
1985, Basil Blackwell, 2 vols f 340,10

Kolnaar, A.H.J. - Dynamische macro economie
Deel I vraagtheorie
1985, Stenfert Kroese f 59,50

McFarlan, F.W. - The Information Systems Research
Challenge proceedings
1985, Harvard Bus. School Press f 144,40

Offe, C. - Disorganized Capitalism
1985, Polity Press f 49,40

Plaut, S.E. - the Joy of Capitalism
Longman, 1985 f 17,85

Schöndorff, R., Cohen, N. en Pleus, J. - Economie voor jou
1985, Arbeiderspers f 32,50

Caravale, G.A. - The Legacy of Ricardo
1985, Basil Blackwell f 135,90

Clarke, R. - Industrial Economics
1985, Basil Blackwell f 49,40

Arbeidstijdverkorting: haalbaar en betaalbaar
1985, de Populier f 11,50

van Dobben de Bruyn, G.P. - Bedrijfsfinanciering. Leidraad bij het selecteren van financieringsvormen.
1985, Kluwer f 25,00

van Ewijk, C. en Klant, J.J. eds - Monetary conditions for economic recovery
1985, M. Nijhoff Publ. f 154,35

Geroski, P.A., Philips, L., Ulph, A. - Oligopoly, Competition and Welfare
1985, Basil Blackwell f 49,40

van Geuns, O. - Adviseurs. Wie moet ik inschakelen en wat kost dat?
1985, Veen Uitg. f 24,90

scheltema *boek*
holkema *ver*
vermeulen *kopers*

koningsplein 20
1017 BB amsterdam
tel. 020-267212